

Vármegyei Közélet

(SZOLNOK-DOBOKA)

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP. A SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYEI SZÖVETKEZETT PÁRTOK HIVATALOS LAPJA.

XXXI. évfolyam.

32. szám.

Dés, 1906 november hó 11-én.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczi-ház.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felolós szerkesztő: **Dr. BENE FERENC.**

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona. Fél évre 5 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Szerencsejátékok.

Az országgyűlési pénzügyi bizottság egyik ülésén felszólalás történt az osztálysorsjáték ellen.

Ez a felszólalás ismét egyszer felszínre hozta az örökké aktuális kérdést a játékszenvedélyről, mely ősidóktól fogva befészkelődött az emberi természetbe.

A törvény, melynek hivatása az emberi természet kicsapongásait féken tartani, a játékszenvedélynek is határt szab, s tagadhatlan, hogy a magyar törvények ebben a tekintetben lelkiismeretesebben gondoskodnak arról, hogy a lakosságot játék révén ne érje nagy veszteség, mint más államokban, például Ausztriában, a hol még ma is fennáll a kis lutri rabló intézménye.

Hazánkban a törvények ugynevezett komerce-játékokon kívül, melyeknél csak rendszerint kisebb veszteségekről lehet szó, nem engednek meg más szerencsejátékokat, mint: a lóversenyt, bankok és pénzintézetek sorsjátékait, s egy kizárólag a játékszenvedély kiaknázására, helyesebben, kiszípolására alapított intézményt: az osztálysorsjátékot.

A mi a totalizátort illeti, erre nézve mostanában foglalkoznak a mérvadó körök, hogy megfelelően szabályoztassék. S ez mindenestre nagyon üdvös lesz, bárha bizonyos, hogy az a kár, melyet a totalizátor úgy erkölcsileg, mint anyagilag okoz, korántsem oly nagy, mint például az osztálysorsjáték okozta kár. A totalizátornál főleg a fővárosi lakosság játszik, az ország többi lakosságát általa alig éri kár. A bankok és pénzintézetek sorsjátékai belátható, hosszú időre tárgyaltalanokká váltak, mert az állam újabb ilyenemű sorsjátékokat többé nem engedélyez. Évtizedek tartamára

szól ellenben még az osztálysorsjáték részvénytársaság engedélye, amelyet törvényes eszközökkel hatályon kívül helyezni nem lehet.

Ha igazságosak akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy az osztálysorsjáték — ha ebben a kérdésben becsületességről lehet beszélni — százszorta becsületesebb a kis lutrinál. Az állam, a mikor engedélyezte, ebből a szempontból indult ki, s elfogadta a rosszat, a legrosszabb helyébe. Joggal lehet azonban kérdezni, vajjon el kell-e fogadni a rosszat, mert van még rosszabb?

Arról ma már vitatkozni felesleges, hogy az osztálysorsjáték valószínűség-számítás szerint nyújt-e annyit a közönségnek, hogy a pénzét rábizni észszerű? A ki csak némileg jártas a chance ok mérlegelésében, kevés fejtöréssel kiszámíthatja, hogy néhány nagyobb nyeresemény kedvéért, hány százezer embernek kell az osztálysorsjáték-részvénytársaságot gazdagítani a keservesen, kinnal-bajjal, adósságok fizetéséből visszatartott fillérekkel.

S ma a törvény erejével nem lehet küzdeni ez intézmény ellen! Annál inkább kötelessége a publicistának, hogy a lehető legerélyesebben lépjen fel ellene. A közönségnek saját erejével kell harcolni, hogy véget vessen az egyenetlen játéknak. Végre is tudára kell ébrednie annak, hogy a sanyaru megélhetési viszonyok közt a problematikusanál is problematikusabb elenyésző csekély esélyekre vereztek keresett pénzünket nem szabad kockáztatnunk, családunktól azt megvonunk nem szabad, ha annak a vádnak nem akarjuk kitenni magunkat, hogy jogtalanul fosztottuk meg szeretteinket a fentartásukra okvetlenül szükséges pénztől.

A társadalomnak, a nagyközönségnek

igenis áll módjában, hogy gátat vessen kiszípolozásának. Csak felül kell kerekednie benne annak a józan felfogásnak, hogy csak az a szerzeménye biztos, amit munkájával megkeres. Millió eset közül legfeljebb egyben nem tévelyeg a lehetetlenség szférájába az, a ki az osztálysorsjáték révén meg akar gazdagodni.

Legyen vége ennek az áltatásnak, ennek az önámításnak és szédelgésnek és tegyük meg azt, a mit a törvény nem tehet, semmisítsük meg az osztálysorsjátékot az által, hogy ne hizlaljuk pénzünkkel.

Még a legkisebb tétet is, melyet tőle elvonunk, minden kockázat nélkül is sokkal hasznosabb dologra tudjuk fordítani, mint hogy az osztálysorsjáték részvényeseinek osztalékát emeljük.

Ha minden magyar lakos, minden józan hazafi ezt az elvet fogja szem előtt tartani, úgy megfelelő törvény nélkül is csakhamar befogja csukni a boltját a játékszenvedély erkölcselenségére alapított, zsebeinkre utazó lutri, s a kalapjára fogja függeszthetni még évtizedekre szóló engedélyét.

VÁRMEGYE.

= **Törvényhatósági bizottsági tagválasztások.** A vármegye törvényhatósági bizottságában az időközi változások folytán megüresedett és a kerületek újabb beosztása következtében keletkezett újabb tagsági helyeknek választás útján való betöltésére a választások az alábbi választókerületekre nézve 1906. évi november hó 28-ik napjára tüzetek ki. I. A Dés városi választókerület dr. Bene Ferencz elnökle alatt választ 1907 végéig terjedő megbizatással 1 bizottsági tagot és 10 új bizottsági tagot. II. A Szamosújvár városi

TÁRCZA.

Az új kalendárium.

Gellért nagyon szerette a feleségét, bár az házsártos és féltékeny volt. Csendes vonzalommal viseltetett iránta, de az asszony megkivánta, hogy hangosan hódoljanak neki. Legforróbb kívánsága volt Berta asszonynak, hogy férje mindennap újból küzdelmet folytasson a szerelmeért s ujjongott volna, ha Gellért, a féltékenység furiáitól üldözötve vérfürdőt rendezett volna amaz ártatlan járókelők közt, kik háza előtt elhaladtak, a mikor hivatalából hazatért. Gellért azonban az ilyen hőstettekre még álmában sem gondolt, hanem békesen jött haza hivatalából, kényelmesen leült s megkérdezte, mi lesz ebédre, vacsorára? Ha már ez a közömbösség is ingerelte Bertát, mennyivel inkább hozta dühbe Gellértnek egy másik tulajdonsága, a melyet természetesen bűnnek minősített. Gellért tudniillik szórakozott és feledékeny volt, leginkább pedig hamarosan elfelejtette a mindennapi házi csatározások kimenetelét. Hogy érthetővé tegyem a dolgot, le fogok írni néhányat e jelenetekből, melyekről értesített barátom.

Egy nap kissé később jött Gellért az ebédhez és felesége szörnyű tekintetekkel fogadta.

— Honnan jössz? kérdezé Berta komoran.

— Honnan jönnek, mint egyenesen a hiva-

talból? Sok volt a dolog, viszonzá Gellért és meg akarta czírogatni felesége arcát. Az asszony azonban fenyegetően ünnepléses kézmozdulattal eltolta és folytató:

— Azt más valakinek mesélheted, te hazug. Azt hiszed még soká fogom magamat megcsaltni ilyen kifogásokkal? Nem, jóllaktam veled. Sokkal büszkébb vagyok, semhogy kémléljek utánad, de tudom, a mit tudok és nem tűröm tovább. Ne hidd, hogy a féltékenység szól belőlem, azt te meg se érdemelnéd. De nevetségessé nem engedem magam tétetni és . . .

— De kérlek drágám, kollegáim és főnököm bizonyíthatják . . .

— Szép tanuk, mondhatom, egyik olyan gonosz, mint a másik; mindegyik megcsalja a feleségét s aztán egyik tanuskodik a másik mellett, persze hamisan.

— Kikérem magamnak, kollegáim tisztességes férfiak! Ha így beszélsz, mindjárt készen vagyunk.

— Ah, hisz egyre szebb lesz! Tehát vadidegeneket feleségeddel szemben oltalmadba veszel? Oh Istenem, minő szerencsétlen teremtés vagyok ilyen lator oldalán!

— Lator? Hallod, most már vége a tréfának, becsületemben nem engedlek gázolni. Ha én lator vagyok . . . akkor te szentimentális — fruska vagy!

— Irgalmas Isten! Vond vissza ezt a szót, mert megöl, vond vissza! nyögi ki nagynehezen az asszony.

— Nem, daczoskodik Gellért, meg kell mutatnom, ki az úr a háznál. Különben is attól még nem halt meg senki, hogy fruskának nevezték.

Berta sirógörcsbe esik, sötét felhő borul az ebéd fölé, a két hitves ebéd után haraggal válik el egymástól.

S most következik Gellért barátom tulajdonképpen végzete. A délután folyamán ugyanis tőrül-hegyire elfelejti a leírott jelenetet, még arra se emlékszik, hogy haraggal vált meg a feleségétől, hanem mint az egészséges béka kerül haza estére.

— Szervusz, drága angyalom, adjál egy csókot! hizeleg már az ajtóküszöbön.

Egy női szobor két jeges, fagyos szeme tekint rá. A szobor néma is maradt, mint a márvány.

— Mi bajod, édeském, csak nem vagy tán beteg, kérdezi Gellért részvétellel.

Csend.

— Jézus! Csak nem némultál meg? Be kár volna azért a csókolni való fecsegésedért! Mi nyomja megint a szivecskédet? Miféle főbenjáró bűnt követhettem el megint, asszony, asszonyok gyöngye?

— Te haszontalan, te kegyetlen zsarnok, rivalt rá végre Berta, „hát annyira semmibe se veszel, hogy az egész délután alatt egy perczig se gondoltál arra, hogy délben haldokolva hagyta itt? Ez már csakugyan sok! Istenem, Istenem, ha ezt szüleim tudnák! A jó mama, mennyire intett mindig, hogy ne menjek nélkül hozzád, mert a

választókerület Uhlyarik Albin elnökle alatt választ 3 új bizottsági tagot. III. A somkerek vá-
lasztókerületben Somkerék székhelyen Farkas Fe-
rencz elnökle alatt választ az oda beosztott 19
község 6 bizottsági tagot. IV. A pánczélcehi vá-
lasztókerületben Pánczélceh székhelyen Illés Vik-
tor elnökle alatt választ az azon kerületbe be-
osztott 25 község 1 bizottsági tagot 1907. év
végéig terjedő megbizatással. V. A bálványosvár-
aljai választókerületben Bálványosvárja székhely-
en Lőrincz János elnökle alatt választ az oda
tartozó 18 község 1 bizottsági tagot 1910. év
végéig terjedő megbizatással és 2 új tagot. VI. A
szászújosi választókerületben Szászújós székhelyen
Benedek Lajos elnökle alatt választ az oda be-
osztott 39 község 1 bizottsági tagot 1907. év vé-
gig terjedő megbizatással és 2 új tagot. VII. A
magyarláposi választókerületben Csizér Mihály el-
nökle alatt választ az oda beosztott 8 község
2 új bizottsági tagot. VIII. A horgospataki (ma-
gyarláposi járás) választókerületben Horgospatak
székhelyen Dr. Intze Béla elnökle alatt választ
az oda beosztott 11 község 8 új bizottsági tagot.
IX. A kápolnokmonostori választókerületben Ká-
polnokmonostor székhelyen Róth Ábrahám elnök-
le alatt választ az oda beosztott 7 község 2 új
bizottsági tagot. X. A nagyilondai választókerület-
ben Nagyilonda székhelyen Mórincz Károly elnök-
le alatt választ az oda beosztott 21 község 6 új
bizottsági tagot. XI. A kisnyiresi választókerület-
ben Kisnyires székhelyen Zászlóffy Kajetán elnök-
le alatt választ az oda beosztott 15 község 2 új
bizottsági tagot. XII. A sósmezői választókerület-
ben Sósmező székhelyen Horváth János elnökle
alatt választ az oda beosztott 15 község 8 új
bizottsági tagot.

Politikai hét.

Dés, 1906. nov. 10.

Az országgyűlésen lassan vánszorog át az
iparfejlesztési törvény. Beszélnek is ellene a derék
honatyák, de kivétel nélkül megszavazzák a pa-
ragraphusokat. A megfélekezett oroszok szomo-
ruan nyöszörögnek és az államgépezet lassan
kezd vissza zökkeni a rendes kerékvágásba. Ko-
moly, nehéz munkába mélyedni, valóban nehéz
annyi évi szabad portyázás után, a hol az rajta-
ütés, támadás, az ellenség nyugtalanítása volt a
főczél és az alkotás gondjai nem terhelték a vál-
lakat. Érdekes azonban az, hogy a pártkörök
nem szívesen, vagy egyáltalában nem dolgoznak,
a szakbizottságok iránt senki sem érdeklődik,
ellenben benn az országgházban mindenki a leg-
szívesebben kritizál és békétlenkedik. Végül ideje
volna megértenünk, hogy nem csak szónokolni,
de dolgoznunk is kellene.

pillantásod se jó, olyan, mint a kékszakálu her-
czegé . . .

— Na, ez ugyan szép, gondolja Gellért, fe-
ledékenységem ismét szépen megtréfált. Végre mé-
gis csak létrejö a kibékülés, de Berta mégis fel-
használja az alkalmat, hogy három napig szen-
vedő arccsal járjon-keljen.

Máskor hasonló jelenet után azonnal helyre
áll a béke. Nehány órai távollét után úgy jelenik
meg odahaza Gellért, mint Hamlet az anyja előtt.
Berta összecsapja a kezeit.

— Hát ez megint mit jelentsen? Mit rohansz
úgy be, mint az ördög a pokolba?

— Ugy is tudod; tán csak nem felejtetted
el, mi történt ma köztünk?

— De Gellért, csak nem néztél tán mélyeb-
ben a kancsó fenekére? Hiszen kibékültünk és
távozásodkor forrón átöleltél!

E szavak igazságának sujtó hatása alatt de-
rengeni kezd Gellért fejében, mesésen kell ha-
zudnia, hogy meggyőzze feleségét, mikép csak
próbára akarta tenni. Nem tanult azonban e kel-
lemetlen tapasztalatokból, s egy napon ismét meg-
felejtkezett arról, hogy felesége délben anyjához
akart utazni és csomagolta a málhait, miután elő-
zőleg alaposan összeveszett a férjével. Vidáman
fűtyörészve toppant be este a lakásába és sirva
találta Bertát egy halom kofferen ülve.

— Szent ég, mi történt nálad odahaza? tu-
dakolta.

— Hála Istennek, semmi, te barbár, zoko-
gott Berta, csak előled és kegyetlen bánásmódot

És a mihelyt dolgozni kezdünk, nagyon
unalmassá válik az élet. Semmi érdekes nincs így
a politikai világban.

Itt benn nem sok a változatosság. A múlt
heti vármegyei közgyűlés hullámai elsíultak s
a figyelmet az köti le, mit fog mondani a Curia
az ilondai petíció tárgyában. A Curia eddigi nem
egyszer ellentétes gyakorlata sokféle követke-
ztetésre ad okot.

Ezen kívül igazán sivár a politikai láthatár.
Szinte ránk fér annyira zivatar után.

—z.

A Magyar Védő-Egyesület választmányi ülése.

1906. november 8.

A Magyar Védő-egyesület választmánya rendes
havi választmányi ülését november hó 8-án d. u.
4 órakor tartotta meg a vármegyei bizottsági
termében. A választmányi ülésen, melyen ezáltal
Hatfaludi József elnökelt, a tagok mérsékelt
számban jelentek meg ugyan, de a megbeszélés
alá került indítványok oly fontos irányzat beveze-
tését jelzik az egyesület életében, a mely megva-
lósulás esetén kellő erőt adnak a tagok kezébe arra,
hogy a magyar ipar termékeinek forgalomba hoz-
talát a kereskedők részéről is kikényszerítse.

Az ülés első pontja egy bizottsági jelentés
volt, melyet Dr. Parádi Ferencz terjesztett elő arról,
hogy a megejtett vizsgálat alapján a védegyeleti táb-
lák kiadhatók: *Papp Jenő, Csizsár Imre, ifj. He-
gyi Mihály, Kallus Jakab és Léner János* keres-
kedőknek, miután nevezettek üzletében a bejelentett
hazai áruk raktáron vannak. A választmány a je-
lentést tudomásul vette és a védőtáblák kiállítására
a központot megfogja keresni.

A választmányban azután több oldalról jelen-
tést tétel arról, hogy országszerte, de helyben is
a külföldi, s főképp osztrák cégek elárasztják az
országot oly mindennapi szükséges arucikkakkal,
a melyeknek megfelelő minőségű gyártmányok itthon
is készülnek, s hogy az osztrák cégek ezen árukat
a közönség félrevezetésére hangzatos magyar fel-
iratokkal és vignettákkal látják el, de a gyáros véd-
jegyét, nevét vagy az előállítás helyét nem jelzik
az árun. Közönséges, de nagykelendőségnek örvendő
cikkek részére továbbá az ország nagyobb váro-
saiban nagy telepeket létesítenek és mint eredeti
megrendelési helyről, onnan küldözgetik szét a név
és védjegynélküli magyar feliratu árukat. Azután
„Tulipán-gyűjtő“, „Magyar gyártmány“, „Hazai áru“
stb. feliratok alatt ezer aprósággal szedik rá a kö-
zönséget.

A védegyeleti választmány elhatározta, hogy

elől akartam menekülni, de bevártam, nem akarsz-e
kunyaerálni, hogy maradjak?

— Lekéstél a vonatról? vélte Gellért szóra-
kozottan, na, vigasztalódjál, tán valamelyik ké-
sőbbi vonattal mehetsz.

Mi következett e megjegyzés után, azt le-
írni lehetetlen, de oly mély benyomást gyakorolt
Gellérré, hogy elhatározta, hogy emlékező tehet-
ségét az ilyen apró családi jeleneteket illetőleg
valamivel kifogja segíteni. E czélból egy kis ka-
lendáriumot vásárolt és lelkiismeretesen feljegyezte
mindennap a főbenjáró sértéseket és a perpatvar
befejezését. Nemrég megmutatta nekem ezt az
előjegyzési naptárt. Csak még két üres lap volt
benne — november és december. Olvastam pél-
dál:

Október 15. Aránylag kisebb jelenet Leó
barátom miatt, a kivel „brudert“ ittam. Berta vé-
leménye szerint ez csak szemérmetlen orgia al-
kalmával történhetett. Több sértetések: lump,
korhely. Én haragszom. Kibékülés nem volt. An-
nál maradt. Tehát sértve kell magamat éreznem
este.

— Nos, beválik ez a rendszer, kérdezém
nevetve.

— Pompásan! bizonygatta Gellért. Kedves
Bertámnak most naptári pontossággal igazolhatom,
mennyi felejtetted el az órát szerzett nekem!

e tapasztalatait a központon közölni fogja; moz-
galmat indít továbbá a közönség és a tagok köré-
ben arra, hogy csak azon árukat vásárolja, a me-
lyeken a gyáros neve is fel van tüntetve és hogy
végül kísérelje figyelemmel azon üzleteket, melyekből
a hason minőségű áruk forgalomba kerülnek.

Általános tetszéssel találkozott az a fölvetett
indítvány is, hogy az egyesület tagjai maguk közt
nyolcz tíz tagból álló csoportokat alakítsanak s oly
kereskedőkkel, a kik megfelelő hazai gyártmány hely-
ett külföldi vagy osztrák gyártmányt árusítanak,
szakítsanak meg minden további összeköttetést. Az
indítványt kivihetősége annál plausibilisebb, mert
minden kereskedő vevői közt van 10–15 olyan
nagyobb összegekre vásárló család, melynek együt-
tes fellépése és az üzlettel való elmaradása komoly
kényszer leend a kereskedőkre néve is.

Hogy pedig a közönség kellően tájékozva le-
gyen arról, hogy minő áruk készülnek hazánkban,
s minő árukból lehet és kell feltétlen hazai gyárt-
mányt vagy iparterméket követelnünk, lapunk jövő
számától kezdve rendszeresen közölni fogjuk a ha-
zai gyárosok, termelők és iparosok czég és név-
jegyzékét azzal a hozzáadással, hogy a nevezettek
minő árukat állítanak elő.

Igy a közönséget sem lehet félrevezetni azzal
hogy ez vagy az az áru nem állítatik elő ha-
zánkban.

A határozatok komoly fogantatását annál
lelkesebben határozta el a választmány, mert már
is tapasztalható, hogy az osztrák gyárosok ezen fur-
fanggal igyekeznek félre vezetni a jóhiszemű kö-
zönséget.

A gyűlés délután 5 órakor ért véget.

HIREK

— **Eljegyzés.** Eiweck Fridát eljegyezte Kis-
falussy Károly Kismartonban.

— **Kérelem.** A dési jótékony nőegylet vigalmi
bizottsága október hó 30-án tartott ülésében, az
„Erzsébet“ leányárvaház fentartási költségeinek
fedezésére, folyó év december hó 1-én egy tánc-
mulatsággal egybekötött thea-estély megtartását ha-
tározta el. Felkértem társadalmunk minden tisztelt
tagját, kik a jótékony czél érdekében a thea-estély
szükségletéhez hideg hűsneművel, süteménnyel
avagy gyümölcscsel hozzá óhajtanak járulni; hogy
azt Nik Ferenczné vigalmi bizottsági elnöknek no-
vember hó 20-ig bejelenteni sziveskedjenek. Dés,
1906. okt. 31-én. *Tüzes Karácsonné*, nőegyleti
elnök.

— **Esküvő.** Dr. Berger Gusztáv Albert, dési
kir. törvényszéki aljegyző, folyó hó 2-án tartotta
esküvőjét Ludvig Hermin kisasszonnyal a Besz-
tercei főtéren evang. luth. templomban.

— **Rákóczi-est.** Megelőző számunkban is-
mertettük a konfirmáltak egyesületének közgyű-
lését, főbb vonásokban évi működésének egyes
adatait; ismertetésünket azzal végeztük, hogy a
közgyűlést nyomban követte a Rákóczi-estély;
az estélyről azonban, tárgyhalmaz miatt, akkor
nem referáltunk. Megfeledeznünk azonban nem
szabad az estélyről, mert a városunkban az nap
október 28-án lefolyt lélekemelő Rákóczi-ünne-
pélyeknek méltó befejezése volt az az estély.
A *Szabó György* által ez alkalomra készített ku-
rucz-dalok gyűjteményét, *Nagy Kálmán* harmo-
nium kíséretével, nagy hatással énekelte a hatal-
mas vegyeskar, melyben főképpen a soprán szár-
nyalása juttatta érvényre a kurucz költészet
gyöngyeit s csillogtatta zárákkordul a Rákóczi-
induló kezdő ütemeit. A dísztermet zsufozásig
megtöltő közönség emelkedett hangulatban kísé-
retében élénk figyelemmel dr. *Lukinich Imre* törté-
nettudósunknak „Rákóczi Rodostóban“ című festő
rajzát. Alig hangzott el a tetszés zaja, *Némethy
Anna* k. a. gyönyörködtette szelíd, olvadékony,
szívhez szóló énekével a közönséget. Egy ifjunak
merengő, az est hangulatába találó, honvágytól
epedő dalát adta elő keresetlen, megkapó egyszé-
rűséggel, *Szabó Ilonka* k. a. szabatos zongora-
kíséretével. A zajos tapsokra, ujrázásokra népdal-
lal tetézte a közönség élvezetét. Aztán *Szabó
Gizella* k. a. szavalta el Szávai Gyulának „Vitézi
ének Rákóczi Ferenczről“ című alkalmi költe-
ményét. A hatásos darab öntudatos, értelmes elő-
adásában kitűnően érvényesült s méltán ragadta
zajos tapsra a közönséget. Az estélyt Liszt Ferencz
magyar rapsodia Rákóczi-indulója zárta be. A fe-
lette nehéz zenei művet *Homm Vilmos* és *Szen-
tesy Gizella* k. a. játszották kiváló képzettséggel,
tudással. Kár, hogy a rendezőség e zeneszámot
utolsó pontnak hagyta, így a közönségnek már
lankadt figyelme nem élvezhette igazán a műnek
zenei szépségeit. De másfelől a Rákóczi-estnek
befejezéséül alig találhatott volna méltóbb darabot,

mint a Rákóczi-induló megkapó változatai. A közönség hálás volt az előadók iránt s tetszésének zajos tapsal adott jelt. Meg kell jegyeznünk befejezésül, hogy az estélyt valami kedves, családias hangulat uralta, sehol semmi pozolás; az egyes számok gyorsan közvetlenül követték egymást, a szereplőkön látszott, hogy kedvvel, szeretettel fáradoztak a közönségért, a közönség pedig örömmel, élvezettel, hálásan fogadta a közreműködők igyekezetét. Helyeseljük, hogy az egyesület igyekszik alkalmat adni arra, hogy tagjai az ilyen formán rendezett estélyeken érvényesíthessék s ez által egy kellemes és hasznos estét szerezzenek az érdeklődő nagy közönségnek. Örömmel láttuk azt is, hogy a diszes nagy közönségben társadalmi életünknek minden rétege képviselve volt s egészen együtt érzett és örült a szépen sikerült estélyen. Kívánatos, hogy így legyen ez a következő alkalmakkor is.

— **Telefon-hálózat vármegyénkben.** A magyar kir. kereskedelemügyi miniszter gróf Wass Béla főispán közbenjárására végre nemcsak engedélyezte, de a jövő évi költségvetésbe már is fölvetette a vármegyei telefon-hálózat létesítésére szükséges költségeket, úgy, hogy 1907. év folyamán, sőt már az év első felében a vármegye összes főszolgabíróságait a központtal állami telefon-hálózat fogja összekötni. E helyen említjük meg egyuttal azt is, hogy Szamosújvár ugyan csak a jövő hét folyamán megkapja nemcsak az intra-urbán állami telefon-hálózatot, hanem a bel-földi helyközi távbeszélő forgalomba is be fog kapcsoltni.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Konfirmáltak Egyesülete” nevében Némethy Anna, Szentesi Gizi, Szvoboda Ilonka és Gizi kisasszonyoknak, Homm Vilmos, dr. Lukinich Imre, Nagy Kálmán és Szabó György uraknak, valamint az egyesületi énekkar minden tagjának, kik a f. év okt. 28-án rendezett „Rákóczi estélyen” való szíves közreműködésükkel az est fényét emelték, hálás köszönetet mond: *Nik Ferenczné* elnök.

— **Felolvasó estély.** A konfirmáltak egyesülete, f. hó 11-én — vasárnap — d. u. 5 órakor tartja II. felolvasó-estélyét a vármegyei ház nagytermében. Az estély műsora a következő: 1. Az áldott orvos közeleg... előadja az egyesület vegyeskara. 2. Felolvasás, tartja Pálffy Endre. 3. Búcsu-dal, éneklő Szénásy Ilus, zongorán kíséri Homm Vilmos. 4. Kastélyküzörlőn, Ábrányi Emil-től, szavalja Vassné Duzsárdy Boriska. 5. Szent félelemmel... előadja az egyesület vegyeskara.

— **Kiderített régi bűnök.** Még élénk emlékezetében lehet olvasóinknak az a rémes gyilkosság, a mely a nyár folyamán bejárta az összes hírlapokat, s a melyet az elkövetés idején még ismeretlen tettesek követtek el a mikor is Debreczen egyik külvárosában egy jómódu polgár-embert feleségével együtt meggyilkoltak és kiraboltak. A hatóság a tetteseket azóta Sóvágó János és társai személyében letartóztatta és a rémes bűncselekményt rájuk bizonyította. A nyomozat során azonban kipattant Sóvágó Jánosnak és társainak egy régi titkos bűne is, a mely minket azért érdekel közelebről, mert azt vármegyénkben követték el, s mert az eset annak idején általános feltűnést keltett. A debreczeni ügyészség ugyanis megkeresést intézett a dési ügyészséghez, ha vajjon 1900 táján nem történt-e valamely feltűnő kiderítetlen bűncselekmény, mert alapos gyanu forog fenn arra nézve, hogy Sóvágó János és társai ez időben Kolozsvárt és Dés között betöréses rablást követtek el. Ügyészségünk jelentést tett, hogy 1900. évben ismeretlen tettesek éjnek idején álarcozosan betörték özv. Muntyán Ágostonnék kérii furdó mellett lévő beltelkére, ott a ház úrnőjét és cselédeit megkötötték és a házat kirabolták. Ez alapon a debreczeni vizsgálóbíróság vallatásra fogta Sóvágó Jánost és letartóztatott társait, kik is beismerték, hogy a kérii kalandos és vakmerő betöréses rablást csakugyan ők követték el. Most a dési kir. ügyészség ez alapon a vizsgálatot bevezette, s a debreczeni büntetés kiszabása után a dési kir. törvényszék fog ítélni a megrögzött gonosztevők felett.

— **Köszönetnyilvánítás.** Édes atyámnak, Kovácsy Ferencnek november hó 7-én végbement végtisztességén megjelent uraknak és jóbarátoknak, s mindazoknak, kik az elhalálozás alkalmából részvétüket nyilvánították, e helyen is őszinte köszönetemet fejezem ki. *Kovácsy Géza.*

— **A dési Oltáregyesület estélye.** Mult vasárnapon, november 4-én tartotta ezidei második felolvasó-estélyét a dési Oltáregyesület a vármegyei ház nagytermében, ezuttal is zsufoelt ház előtt. Az estélyt az oltáregyesületi vegyes énekkar egyházi énekei nyitották meg és zárták be, s a közönség hálás és lelkes tapsokkal honorálta a meghatón szép, praecis és összevágó előadásban bemutatott énekszámokat. Az estély második pontjával *Kiss Miklós* színművész szavalta el Váradinak *Az Úr itél* című hatásos drámai költeményét. A gyönyörű organummal, mesteri művészettel előadott szavalat magával ragadta a közönséget, úgy

hogy a szünni nemakaró tapsokra a művész szavalónak többször kellett a közönség előtt megjelennie. Ezután következett az est művészi esemény számba menő pontja, a *Kerényi Adél* színművész nő éneke. Kerényi Adél művésznő énekéről nemcsak a legnagyobb elismeréssel kell szólnunk, hanem a legkomolyabb műkritika hangján és szavával is elmondhatjuk mind azt a dicséretet, a mit művészi énekével és remek előadásával méltán megérdemel. Vidéki ha ngverseny-termekben csak a legkritikább esetekben van módunkban hasonló énekművésznőt hallanunk Kerényi Adél a *Traviata* nagy áriájával lépett a közönség elé, s választása nemcsak a közönségre gyakorolt hatás tekintetében volt szerencsés, hanem azért is, mert ennél az áriánál érvényre juttathatta művészetének, énektudásának, hangjának és hangja iskolázottságának teljes mértékét. Gyönyörűen és tisztán csengő meleg hangja a csiszoltság és tökéletes iskolázottság teljes behizelgő erejével hat a hallgatóra. Énekének biztonsága, zenei tudása, hangfogságának határozottsága és előadásának közvetlensége valósággal elragadták a közönséget, s hangjának ezüst csengésű ereje főleg a felsőbb regiszterekben, a melyekben ugyancsak a modulatiók teljes mértékével rendelkeznek, őszinte bámulatot keltettek. A közönség felállt helyéről, s bár a művésznő a következő énekszám előadására még a podiumon maradt, hosszú, percekig tartó orkászertű tpsal és éljenzéssel honorálta a nyujtott műélvezetet. Ez a jelenet ismétlődött a Gounod *Ave Mariá*-jának és a gyönyörű magyar népdalok előadása után is. Utána *Horváth Árpád* dr. tartott felolvasást *A szociálistus és a keresztény hitélet* czimen. A magvas és alapos tudással megírt értekezés mindvégig lekötötte a közönség teljes figyelmét és zajos elismerést szerzett a felolvasónak. *Jászai Olga* művésznő szavalata hirtelen közbejött akadályok miatt elmaradt.

— **Dési kir. törvényszéki bíró a miniszteri szakértekezleten.** Az erdélyi birtokrendezési törvények revíziója és novelláris módosítása alkalmából az igazságügyminiszter egy szakértő ügyvédekkel és birtokrendezéssel foglalkozó bírákból álló szaktanács meghallgatását rendelte el; s e czélból a kolozsvári ítélőtábla területéről dr. Koller Kálmán dési kir. törvényszéki bírót rendelte be. A birtokrendezés terén nagy szaktudással és hosszú idő óta közmegelegedésre működő bíró berendelése a tábla területén működő jogász és gazdaközönség körében általános megelegedést keltett, mert dr. Koller Kálmán hosszas gyakorlata és szaktudása alapján egyike azoknak, a kik legtöbb szakértelemmel és tudással szólhatnak hozzá e nagyfontosságú kérdés megoldásához. Dr. Koller Kálmán a november hó 11-én kezdődő szakértekezletre már el is utazott.

— **A nagylondai petíció.** Az ideai általános képviselői választásokból kifolyólag, mint azt már lapunk jelezte, dr. Mihali Tivadar, Nagylondán megválasztott országgyűlési képviselő mandátumát a kisebbségben maradt dr. Farkas János pártja petícióval támadta meg, melyet a Curia II-ik tanácsa november hó 6 és 7-én tartott ülésén vett tárgyalás alá. A tárgyaláson a kérvényezőket Szigethy Miklós és maga dr. Farkas János ügyvédek képviselték, míg a megtámadott mandátumot dr. Erdélyi János budapesti ügyvéd védelmezte. A Curia a tárgyalás eredményében hozott határozatát november hó 15-én déli 10 órakor fogja kihirdetni.

— **Esküdtszéki fő tárgyalások. 1906. november hó 5.** Szándékos emberölés büntetével vádolt Blága Gábor magosmari lakos elleni bűntény került tárgyalás alá. Elnök: Almay Ferencz kir. törvényszéki bíró; szavazóbírák: Sófálvi Lajos és Antalffy Gábor kir. törvényszéki bírák; jegyző: Máthé Andor törvényszéki aljegyző; ügyész: Daniel Imre kir. alügyész; védő: Dr. Németh Dezső voltak. Az esküdtek a halált okozó sulyos testi-sértés büntetésben mondták ki bűnösnek a vádlottat, de megállapították azt is, hogy a jogos önvédelem határát félelemből s ijedségből túlhágtá s így a bíróság a vádlottat felmentette. Az ítéletben mindnyájan megnyugodtak s így az jogerős lett.

1906. november hó 6. Szándékos emberölés büntetével vádolt Hilbert Ferencz tókési lakos elleni bűntény tárgyalás. Elnök: Almay Ferencz kir. törvényszéki bíró; szavazóbírák: Sófálvi Lajos és Antalffy Gábor; jegyző: Németh János; ügyész: Jaczkovics Iván kir. alügyész; védő: Dr. Demeter György voltak. Az esküdtek a vádlottat az erős felindulásban elkövetett halálotkozó sulyos testi-sértés büntetésben mondták ki bűnösnek, miért is a kir. törvényszék, mint esküdtszék 1 évi börtönrre ítélte. Az ítéletben az összes érdekeltet megnyugodtak.

1906. november hó 7., 8., 9., 10. Szerdán nagy monstre pör tárgyalásába fogott az esküdtszék. Szándékos emberöléssel vádolt Hosszu János, More Gábor, Hosszu Péter, Nagy Demeter, Szucs János lui Dumitru, Szucs Gábor, Hosszu

Dani és Tamás János frinkfalvi lakosok állottak törvényt. Elnök: Almay Ferencz. Szavazóbírák: Sófálvi Lajos és Herszényi Kálmán. Ügyész: Daniel Imre. Védő: Josepovits Hersch. Orvosszakértők: Dr. Almay és dr. Weisz voltak. Az esküdtszék elsőrendű vádlottat halált okozó, erős felindulásban elkövetett testi sértésben mondták ki bűnösnek, miért a törvényszék 8 havi börtönrre ítélte. Másodrendű vádlottat csupán sulyos testi sértés vétségben találták bűnösnek az esküdtek, miért is a törvényszék 14 napi fogházat mért rá; többi vádlottat az esküdtek felmentették. Az ítélet jogerős.

— **Ipartestületi szervezkedés.** Lapunk előző számaiban részletesen fejtegettük az ipartestület megalakításának szükségét. Most végül folyó hó 4-én mintegy 180—200 önálló iparos gyűlt össze a vármegyei ház nagytermében, hogy az ipartestület megalakítsa. Az értekezlet Ilosvay polgármester lelkes és a mozgalmat részletesen vázoló megnyitóját után az elnöki tisztség betöltésére egy nagyobb küldöttség útján gróf Wass Béla főispánt kérte fel, a ki az iparos osztály érdekei iránt mindenkor tanusított kiváló figyelemmel ezuttal is készségesen állott a mozgalom élére és megnyitójában utalt arra, hogy az ipartestület szervezése a forrongásban levő közzgazdasági kérdések keretében milyen lényeges és jótékony rendeltetéssel bír az iparosok érdekeire. Dés város értelmes iparosságának is érdeke, hogy ezt az autonom szervezetet a maga szociális és ipari törekvéseinek védelmére beállítsa. Utalt arra, hogy a más városokban fennálló ipartestületek révén már eljutott az iparosság az anyagi jólétnek bizonyos előnyös színvonalára, a mellett, hogy összes üzemi- és üzleti érdekeit az ilyen szervezetek keretében mindennemű és bárhonnán eredő megtámadatásokkal szemben több sikerrel képes megvédeni, mint a szervezetlenül szétszórt egyes iparosok. Az ipartestület törvényes és gyakorlati mivoltát a kolozsvári ipari kamara kiküldötte Balázs József h. titkár fejezte ki és meleg szavakkal ajánlotta az értekezletnek a megalakulást. Sajnos azonban az ipartörvény 122. §-ban megkivánt határozatképes szám nem volt együtt, sőt a jelenlevők nagyrésze is, főleg a csizmadia és fazekas ipar képviselői, a kik érthetetlen kicsinyes okokból törekvésnek meghiusítani az intézmény létesülését — ezuttal sem foglaltak állást a mellett. Dr. Horváth Árpád, az értekezlet jegyzője azonban egy a törvény végrehajtási rendeletén nyugvó megoldási módozatot indítványozott, a melynek elfogadásával a további akciók alapját képező kötelező aláírást mintegy 80 jelenlevő iparos megtette s ennek keretében fog az iparhatóság és az ideiglenes elnökség a továbbiak iránt eljárni s mégis remélhető, hogy az ipartestület végre Dés városában is nagynehezen létesül.

— **A rendezett tanácsú városok értekezlete.** A rendezett tanácsú városok polgármesterei nov. 4-én és 5-én Budapesten az új városháza közgyűlési termében értekezletet tartanak. Az értekezlet tárgysorozata a következő: 1. Az országos kormányhoz intézendő emlékirat: a) egy külön városi törvény alkotása; b) a városok anyagi helyzetének javítása; c) a szolgálati pragmatika megalkotása; a tisztviselők fizetésének rendezése s ezzel kapcsolatosan a tisztí fizetések ideiglenes rendezése tárgyában beadott indítvány. 2. A városok országos egyesületének megalkotása. 3. A városok kötelező tűzkárbiztosítása tárgyában beadott s esetleg a nagygyűlés napjág beérkezendő indítványok. Az országos értekezletet a miskolczi polgármester hívta össze. Az értekezleten városunkat Ilosvay Jenő polgármester fogja képviselni.

— **Halászlati bérlet.** Lapunk egyik előbbi számában hírül adtuk a dési halászlati jog bérbeadásáról szóló hirdetményt. Az árlejtés a kitzött napon a polgármester hivatalos helyiségében meg lett tartva, s a bérletet Denderle Vilmos nyerte el.

— **Iparosaink figyelmébe.** Ismételt felhívjuk az iparos mestereket, hogy alkalmazottaikat az 1894. évi XIV. t.-cz. 26. §-nak megfelelőleg a belépéstől számítandó 8 nap alatt a kerületi betegsegélyző pénztárnál jelentsék be. Ezt a felhívást abból az alkalomból tartjuk helyenvalónak, mert az iparhatóság előtt rengeteg feljelentés van téve a kerületi betegsegélyző pénztár részéről a munkaadók ellen. A mesterek közönyösségének, nemtörődömsége és hanyagságának bizonyítékai ezek a tömeges feljelentések, hiszen úgy a munkaadó, mint az alkalmazott érdeke az, hogy tagja legyen a kerületi betegsegélyző pénztárnak. Eltekintve attól, hogy a törvény kötelezőleg írja elő a 8 napon belüli bejelentést, oktalanságnak tartjuk a mesterek részéről is azt, hogy folytonos kellemetlenségnek teszik ki magukat, hiszen az iparhatóság előtti tárgyalások elvonják a munkaadókat egyéb teendőiktől. Ha a mesterek ily irányu közönyössége továbbra is tartani fog, úgy a kerületi betegsegélyző pénztár kénytelen lesz követelni az iparhatóságtól, hogy erősebb rendszabályokhoz nyuljon a mesterekkel szemben.

— **Vörhenyjárvány.** A vármegye alispánja a kékesi állami óvodát és elemi iskolát az ott fellépett járvány miatt a járvány megszűntéig bezárta és az előadást felfüggesztette.

— **Kivándorlás.** A kivándorlási láz vármegyénkben is lábrakapott s majd itt, majd ott úti fel fejt. Az elmúlt hónapokban pedig a kivándorlási statisztika igen elszomorító adatokat tár elénk. A vármegye lakosai közül október havában 289 ember kelt útra Amerika felé. A kivándorlók nagy része Retteg községből keltek útra, a többi pedig leginkább Kiskaján, Nagykaján, Alsókossály, Felső-kossály, Dögmező és Százmáté községek lakosai közül teltek ki. A kivándorlási kedv ekkora mérete mindenestre elszomorító körülmény, mert a mint a példák igazolják, az Amerikába kivándorlók közül csak igen kis töredék tér vissza. Hogy az idén mi fokozta a kivándorlási hajlamot, nem tudjuk, hiszen az ez évi termés elég jól fizetett, s ilyen években nem szokott a kivándorlási kedv feléledni. Mint értesültünk, az illetékes hatóságok komolyan foglalkoznak ezen tünet okaival, s minden erejükkel oda fognak hatni, hogy az oktalan kivándorlástól a népet visszatartsák.

— **Allspáni körrendelet.** Az utóbbi hónapokban a koldusok száma oly erősen megszapodott, hogy az a gyanu merült fel, úgy az illetékes hatóságok vezetőiben, valamint a jótékonytáborok gyakorló közönségben, hogy a *hivatásos koldusok* állunk szemben. Úton-utfélen ostromolták a koldusok az embereket könyöradományokért. Most az alispáni értekezési körrendeletet bocsátott ki, melyben meghagyja a községek előjáróságainak, hogy csak oly egyének részére állítsanak ki bizonyítványt koldulási engedély elnyerhetésére, kik arra igazán reászorultak. Tchéát csakis tehetetlen, keresetképtelen egyének részére állítsanak ki bizonyítványt. Ugyazintén a hatóságok vizsgálják meg a kéregetők koldulási engedélyét, s ha az lejárt, úgy azt vonják el. Felhívja a körrendelet a hatóságok figyelmét arra is, hogy az engedély nélküli kéregetőkkel szemben a törvény szigorával járjanak el.

— **Új hírlap.** Kolozsvárt „Erdélyi Hírlap” czimen új politikai napilap indult meg Posta Béla egyetemi tanár szerkesztésében. Az új lap, a mely körül Kolozsvár és az erdélyi részek egész szellemi kiválósága csoportosul, főként Erdély gazdasági és kulturális érdekeinek az ország egyetemes érdekeivel való összhangzatos előmozdítását tűzte ki céljává. — Mint érdekes vállalatát említjük meg az ujonnan indult újságnak azt, hogy január elsejével kibocsátja a hazai és főképpen az erdélyi részek ipartermelő vállalatainak és czégeinek részletes jegyzékét azon célzattal, hogy a közönség kellőképpen tájékozva legyen a hazai ipartermékek forrásairól.

— **Gyujtogatás.** A rettegi községi bírói választás két ellenséges táborra osztotta Retteg község lakosát, az elkeseredett küzdelem végén csekély számú többséggel Maksay János választotta meg községi bírónak. November hó 6-án eddig ismeretlen okból az ujonnan megválasztott bíró istállója kigyulladt és porrá égett. A nyomozat eddigi adatai arra engednek következtetést, hogy a tűz az elkeseredett választásból eredő bosszu műve.

— **Kiderített bérnyílókosság.** Lapunk mult számában részletesen hírt adtunk arról a vakmerő gyilkosságról, a melynek Románfalván Hirsch József áldozatul esett. Az ügyészség és vizsgálóbírórság erélyes nyomozata kiderítette nemcsak a bűncselekmény titkait, de megállapította a tetteseket is. A tettest Román Juon követte el a Strepegye János falusbíró, Budusán János nyug. tanító és Tyekár Péter jómodu gazda felbujtására, a kik még négy más bűnsegédgel együtt a dési ügyészség fogházában várják méltó büntetésüket.

— **Kötél általi halálra ítélt asszony.** A beszercei törvényszék kötél általi halálra ítélte Manlup Tódornét, egy 46 esztendőös román asszonyt, a ki most egy éve megmérgezte az urát, a fiát és a menyét. Az elítéltek 25 esztendőös legény szeretője volt, de ritkán találkozhatott vele a családja miatt. Ezért szánta halálra a három embert, kik közül az ura meghalt, a másik kettő utóbb meggyógyult. A mérget növényből főzte a gonosz asszony és káposztába keverve etette meg áldozataival.

— **Új könyvtár.** A beszercei magyar iparosok önképző és segélyző egyesülete részére a Muzéumok és Könyvtárak országos tanácsa 603 müből álló, díszszekrényekkel és kezelő nyomtatványokkal ellátott szép könyvtárt adományozott, melynek megnyitása folyó év október 30-án este 8 órakor ünnepség keretében történt meg.

— **Főzőművész lehet mindenki,** a ki a Maggi-féle leves- és ételkészítőt használja. Néhány csepp, tálalásnál hozzáadva, azonnal megjavítja az étel ízét. Az ízesítő nem főzendő az étellel, s takarékosan használható!

— **Törvénykezési naptár.** A dési kir. törvényszéknél 1906. év november hó 14-én a következő bünyügyi főtárgyalások tartatnak meg: *Itir Prokop I. Vaszil'o* ellen, fegyveres erő elleni vétségért. *Kriszturcan Tódor* és társa ellen, lopásért. *Marosán János* és 2 társa ellen, súlyos testi sértésért. *Szabados László* ellen, lopásért. *Moldován Simon* ellen, lopásért.

Bongárdi Péter ellen, hatóság elleni erőszakért. *Tódor Gyula* s társa ellen, magánlak megsértésért. 1906 november hó 16-án. *Tasnádi Pál János* és társa ellen, súlyos testi sértésért. *András Mária* ellen, lopásért. *Farkas Demeter Mitika* és 2 társa ellen, súlyos testi sértésért. *Kozma István fogoly* ellen, magánlak sértésért. *Szima Péter* ellen súlyos testi sértésért.

Színház.

Dés, 1906 november 9.

A most elmúlt utolsó teljes hét, a melyet Krémer Sándor társulata még Désen töltött, valamivel változatosabb programot hozott az eddigiek-nél, a mit az elmúltak után szinte hajlandók vagyunk inkább a véletlennek, mint a Krémer Sándor figyelmességének betudni. Mert hiszen, ha a társulat összeállítása, igyekezete és ambiciózus törekvéseiről elismeréssel is kell szólnunk, ha elismerjük is az igazgatónak kiváló szervező képességét és kiváló fegyverező tehetségeit, a műsor megválasztás tekintetében nem vagyunk hajlandók tágabb concessiókat tenni a műzülésének, az utolsó hét műsorának változatossága nem nagyon lévén képes e tekintetben a mérleget javára billenteni.

Egy-két darab kivételével legalább értékesebb dolgokat is láttunk, sőt egyik-másikban a társulat tagjainak oly tehetségeit láttuk megnyilatkozni, a melyeket eddig nem ismertünk, de sajnos, épen a műsor miatt nem is ismerhettünk. Abban a reményben tekintünk hát egy szebb jövő elé, hogy egy választékosabb, magasabb niveauju műsor keretében a társaság pompás és igyekezetes összejátéka mellett a színészek jobb tehetségeinek kedvezőbb megnyilatkozásaiban is lesz módunkban gyönyörködni. Mindez azonban még nem bucsúszavunk, hisz egy néhány napig még nyitva lesznek a színház kapui; majd post festa találunk módot és alkalmat arra is, hogy a színházi szezon általános eredményéről részletesen számolhassunk be.

November hó 3-án, szombaton Kada Elek első sorban polgármester, s csak tizenötöd sorban színműri *Helyre asszony* czimen elkövetett merényletét vonzolta színpadra halálos elkeseredettség közepette a társulat. Ujabbban kezd lábra kapni, hogy a régi népszínműi recepthez: részeg kántor, bíró, fondor menyecske, szerelmes leány, haragvó, apa, zsidó korcsmáros, rongyos cigány stb., egy újabb alak, egy Rákóczi korabeli vitéz hajdu, felkelő hadnagy, vagy eféle vegyül, s most már ő körül forognak, ha ugyan forognak az ismert népszínműi cselekmény közismert langyos eseményei. De ha valaha izetlenséget és tartalmatlanságot neveztek még népszínműnek, akkor a *Helyre asszony* már igazán nem talál elnevezést. Alakok és emberek jönnek-mennek és minden becsületes, igaz ok nélkül elkezdnek énekelni hallatlanul rossz énekeket. Beszélnek össze-vissza s maguk a szegény színészek is úgy unják a játékot, hogyha a közönséget a pulykaméreg nem ölné, a hortyogás a darab végén felverné a harmadik szomszédságot. De ne beszéljünk erről az ügyről többet! *Váradi* (Pethő Miklós) jó megjelenésű, csinos hajduja igyekezetes jó játéka és kellemes éneke, hiába fogtak össze a *Peterdi* (főbíró) jellemzően hű és találó alakításával, hiába követett el mindent, jobb ügyhöz méltó buzgalommal, *Tisztai* (az udvarbíró) sok kedvességgel és eredetiséggel, ügyesen megteremtett alakjában, az unalom csak egyre terjengett a nézőközönség felett. Nem az ő hibájuk. Pedig *Barna Mariska* (Kató), *Kiss Miklós* (Fábián), *Tihanyi* (Igó) sok ambícióval és igyekezettel mindent elkövettek, hogy a lehető legjobbat adják. Nagy és terjedelmes szerepében *Fábián Linka* (Karáné) is igyekezett kedves lenni, de a szerep szintelenségén kívül, még a játékának darabossága is alaposan gátolták, hogy híven tudjon megteremteni egy pattogó, tűzről pattant és főleg pergő nyelvű menyecskét.

November 4-én, vasárnap délután *János vitéz* még az eddigiek-nél is gördülékenyebb és jobb előadásban ment. Este ugyanacsak az előző napi hangulatban és előadásban ismétlődött a *Helyre asszony*.

November 5-én, hétfőn *Muskálfi*, mint újdonság került színre. Martos Ferencz poetikus nyelven sok naiv kedvességgel, de egy kissé langyieleg mesével megírott vigjátékát, főleg az utolsó felvonásokban tetszéssel és jókedvűen fogadta a közönség. A színészek viszont teljes igyekezettel és igen jó összejátékkal szereztek sikert ez estére. *Kiss Miklós* (Bereczky), ki az utóbbi időben ambiciózus játékaival egyre jobban beveszi magát a közönség kegyeibe, a blazirt, tapasztalt világit találó és hű alakításban mutatta be. Sok tapsot kapott. *Jászai Olga* (Klára), mint mindig, ezuttal is kiváló volt, bár egy kissé a kelleténél erősebben színezett. *Kiss Jenő* (Gábor), *Peterdi* (Gócs) s a többi szereplők is jók voltak.

November 6-án, kedden *Lili*, az örökszép muzsikájú bájos operett, mint *Komáromi Gizi* jutalomjátéka perdült le úgyszólván túlszúfolt ház előtt. A közönség az első naptól kezdve valóságos kegyeibe vette a pezsgő kedvű, temperantumos, ügyes és szeretetre méltó színésznőt és ez a szeretet a színházi szezon alatt állandóan fokozódott s a tetőpontját érte el abban az ünneplésben és tapsviharban, a mely a *Lili* előadásán Komáromi Gizi minden egyes jelenését követte. A virág és taps jegyében indult és zárult az est s épen azért mitse rontunk a siker mértékén, ha egyszerűen kijelentjük, hogy a *Lili* szerepe nem a Komáromi markáns, mindig mozgékony temperamentumához való. *Lili* százszor láttuk, százféle alakban és szívesen megnézzük még ugyanannyiszor, de Komáromi Gizi jobban teszi, ha sikerének teljességét nem csökkenti azzal, hogy nem a maga genréjéhez való alakításokat keres. A modern, mozgékony, fürge subrett szerepek, ezek az ő sikerének terei. Külön kell megemlékeznünk *Váradi* kitűnő és pompás *Pleinhardjáról*, mely úgy a hűségben, mint az énekszámok teljes sikerében kiváló volt. *Tisztai* (Sainte Hypothese) szintén igen jó volt.

November 7-én, szerdán Herczeg Ferencz: *Dolovai nábob leánya* színművét adták. A rég ismert kedves darab meséje most is kellemesen szórakoztatta a közönséget s az előadás sikerét főképen *Tihanyi* kiváló ügyességgel és figyelemre méltó öntudatossággal megalakított *Bilitzi kadétja* igyekezett előbbre vinni, a mit *Papp Etel* átgondolt és jó játéka (Vilma) szintén támogatott. *Báthori Mária* (Janka) igazi ambícióval játszotta meg kedves szerepét. Játékán, mint mindig, most is meglátszott a komoly és igyekezetes tanulmány.

November 8-án, csütörtökön Herczeg Ferencz 3 felvonásos színművét *Bizáncz*-ot mutatta be a társulat. Az egyetlen igazi drámai szerkezettel, erővel és magas irodalmi nyelvezettel megírt darab intelligens közönséget és telt házat vonzott a bemutatató előadásra. A mesteri kézzel, nagy tudással és mély látóképességgel megkonstruált darab minden szavában, minden mondatában egy mélyen gondolkozó lélek hatalmas erejét tükrözi vissza, s valóban Herczeg Ferencz e drámájában a poezis mellett egy oly hű és tökéletes korepét ad, a mely a világirodalomban is bárhol megállhatja helyét, s amely azonban egyelőre, sajnos, csak a legintelligensebbek lelkéhez férhet hozzá s a darab megértéséhez megkivántató történelmi és művelődés történelmi ismeretek révén a nagy közönség jó részét hidegen hagyja. Ám, ha a darabnak pusztá megértése is nagyterjedelmű ismereteket igényel, annál nagyobb értelmet és tudást követel a színésztől. És ennek dacára elmondhatjuk, hogy a Krémer Sándor társulatának e szezon alatt egyik legjobb és legkiválóbb előadásai közé tartozik a *Bizáncz* bemutatója. A főszereplők valamennyien jók voltak. Az apróbb szerepek azonban itt-ott bosszantóan avatatlan emberek közé kerültek. A kitűnő összhatást azonban még ez sem volt képes lerontani. A dicséret és elismerés első szava Constantin császár személyesítőjét, *Kiss Miklóst* illeti. Az egész színmű és saját szerepének teljes át- és megértése adták meg játékának főerejét, a melyet teljes sikerhez segített a biztos és öntudatos játék, a hanghordozás, a pathos mindig eltalált mértéke és az egész szerepnek aprólékosossáig való kidolgozása. *Kiss Miklós*nak ez a sikere olyan intelligenciáról tesz bizonyosságot, mely ha kellő ambícióval fog párosulni, szép jövőt jósol neki. Külön említjük meg, hogy maszkja kiválóan jó volt. Egyetlen észrevételünk mégis van. A II-ik felvonás nagy jelenete, a hol népéhez szól, szebben és méltóságosabban hangzik a trón alsó lépcsőjéről, mintha egész jelenet alatt a közönségnek háttal áll. Ezt a jelenséget főképp a kis színpad semmiképp sem türi. *Jászai Olga* (Iréne császárné) kisebb szerepében találó, határozott és erőteljes volt. *Kiss Jenő* (Giovanni) szerepében egészen megfelelt. Igen jól játszott és a darab sikeréhez igen nagy mértékben járult hozzá. Önala csak annyit az észrevételünk, hogy már az ellentét kedvéért is kedvezőbb, ha Giovanni nem bizanzji jelmezt és maszkot, hanem condottieri ruhát és olasz maszkot visel. *Peterdi* török követje és *Váradi* Ahmedje igen találóak voltak, ellenben *Notarasz* szerepében *Közszeghy* inkább falusbírónak látszott, mint hadvezérnek. *Tisztai* ezuttal szerepében gyöngékedett, hogy többet ne mondjunk. Viszont semmi képen sem tudtuk megérteni, hogy *Tábori* (Lascaris) mi a csodáért ordit egész végig olyan kétségbeesetten, mint a telefonba először beszélő falusi ember. Igazán kár az is, hogy *Tihanyi* a jól maszkírozott és jól indított Demeter herczeg alakját kelletlenül jobban eltulozta. Ez az alak egy gyöngye elméjű, rajongó, a ki azonban semmi esetre sem örült, sőt a szerző komoly részleteket biz reá. A darab összbenyomása azonban legkedvezőbb volt.

November 9-én, pénteken *Bizáncz*-ot ismételték meg.

A jövő hét műsora:

Vasárnap, november 11-én d. u.: *Koldus gróf*, este *Rab Metyás*. Hétfőn, 12-én: *Rab Metyás*. Kedden, 13-án: *Kukoricza Jónás*. Szerdán, 14-én: *Tavasz*.

A bírósági végrehajtók államosítása.

Az állami megadóztatáson kívül, ólomsúlylyal nehezedik az adósságokkal küzködő népre, a végrehajtási eljárás felette, sok költsége, drágasága. Évek óta vitatkoznak jogi és szaklapok ez anomália megszüntetése felett, mindezt eddig eredménytelenül.

Téves felfogás, hogy a végrehajtási eljárás drágaságát a bírósági végrehajtók díjai okozzák. Nem ott a hiba! Rosszak, avultak a végrehajtási törvényeink! Rosszak és végnélkül hosszadalmasak. Mert míg az eljárás a végrehajthatóság stádiumába jut, addig azt többszöri tárgyalások, sommás végzések, végrehajtási kérések előzik meg, melyek sok időbe és még több költségbe kerülnek.

Ezt a visszas helyzetet megszüntetendő, Ugocsa vármegye idei őszi közgyűlésén Somlyói V. Ignác nagyszőlősi kir. járásbírói végrehajtó, kit a jogász közönség szakkönyvei révén országoszerte ismer, nagyfontosságú indítványt terjesztett elő, mely a végrehajtások olcsóbbá és egyszerűbbé tételével kapcsolatban, a bírósági végrehajtók államosítását célozza. Az indítványt, Ugocsa vármegye közgyűlése, indoklásaival együtt egyhangulag elfogadta s egyben elhatározta, hogy e tárgyban felír a kormányhoz, sürgetvén annak megvalósítását, másrésztől megkeresi a társörvényhatóságokat, hasonló felírat szerkesztése végett. E mélyre ható indítvány megjárta a közvéleményt s úgy a napi, mint a szaklapok bővebben foglalkoztak e tárggyal.

Mi sem zárkozhatunk el az indítvány ismeretése elől, de sőt, azt helyeseljük és minden pontját magunkévá tesszük.

A memorandum sok üdvös reformokat ajánl az igazságügyi kormányzatnak.

I. A közbenjövétel legalább a kisebb összegű végrehajtásoknál megszüntetendő volna. Mert ez drágítja meg legjobban a végrehajtást. Jogában áll azonban a végrehajthatónak önköltségén bármely csekély összegű ügyben is közben járni.

II. A kijelölési jog első sorban a végrehajtást szenvedőt illesse, ha ugyanis kellő és elfogadható fedezetet nyújt. Mert a mindennapi tapasztalat elég példáját nyújtja annak, hogy a végrehajtást szenvedő egész vagyonával a végrehajtható malicziájának, vagy személyének van kitéve, nem is szólva a gyakori féktelen bosszu káros következményeiről.

III. A családi életben fellélenül szükséges ingók le nem foglalhatók. Tehát ne csak a szükséges ágynemű, hanem az épp oly fellélenül szükséges polgári butorzat, konyha- és evőeszköz, egy-egy hétköznapi és ünnepi ruha stb. legyenek kivonva a lefoglalható ingók közül. Mert a mostani állapotok szerint a „legutolsó párna“ nagyon sokszor nemcsak symbolum, hanem szomorú valóság is; holott a szegény családnak nem éppen a legutolsó párna az egyetlen életfeltétele.

IV. A nyert végrehajtási zálogjog bizonyos idő múltával veszítse el hatályát. Ezáltal ezen időn belül, a végrehajtást szenvedő büntetőjogi felelőssége is hatályosabb lesz, mint most és a gyakori összejátszással nyert elsőjogi jogok is megszűnnek.

V. Julius és augusztus hónapokra ingatlan árverések ne legyenek kilüszthetők. Mert ez a két hónap az, a mely után a végrehajtást szenvedő legkönnyebben szerezheti meg a követelés kifizetésére szükséges összeget. Külömben is ez időszak a legalkalmasabb ingatlanok adás-vételére, mert az ingatlanok vevői többnyire gazdálkodó emberek; azok pedig közvetlenül árulás előtt legkevésbébb rendelkeznek pénz felett.

És végül tárgyilagosan kifejti a memorandum a kir. bírósági végrehajtók államosításának szükségességét. A mai rendszer szerint a fél fizeti, illetve előlegezi a végrehajtó kiszállási költségét, a mely körülmény a végrehajtókat sok esetben függő helyzetbe hozza az előlegező félel. De másrészt feltárja a felírat, ama aránytalanságot, mely a bírósági végrehajtók között fennáll, hogy t. i. míg némely végrehajtó fényes jövedelmi állomáson van, addig a másik nagyobb rész küzd az étellel s szerény jövedelmi helyén csak nélkülözések árán képes magát és családját fenntartani.

Kimutatja a javaslat, hogy ha az állam a végrehajtó közegeit rendes fizetéssel és nyugdíjjal látja el s ennek ellenében a jogkereső közönséggel bélyegegekben rovatja le az illetéket, úgy, a mellett, hogy a peres feleknek alig érezhető terheket rak vállalkra, — még nyer is az államosítással.

E szempontokat véve figyelembe, Ugocsa vármegye felíratát mi is, mint üdvös és célravezető indítványt, szívből üdvözljük és a mielőbbi megvalósításhoz sikert kívánunk.

Kiadó: a „Vármegyei Közélet“ szerkesztősége.

Hirdetések

Sz. 10372—1906.

Pályázati hirdetmény.

Dés város hatóságánál egy tanácsnoki, egy pénztárnoki, s esetleg megüresedő pénztári ellenőri, levéltárnoki és iktatói, egy irtóki s végre egy rendbiztosi állásra pályázatot hirdetek. A tanácsosi állással 2000 korona évi fizetés és 500 korona lakbér illetmény, a pénztárnoki állással 2000 korona évi fizetés és 500 korona lakbér illetmény, a pénztári ellenőri állással 1600 korona évi fizetés és 360 korona lakbér illetmény, a levéltárnoki- és iktatói állással 1300 korona évi fizetés és 360 korona lakbér illetmény, a rendbiztosi állással 700 korona évi fizetés, 150 korona lakbér illetmény és 120 korona ruhaátalány van egybekötve. Mindezen állásokkal nyugdíjjogosultság is jár. Azok, kik ezen felsorolt állásokra pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez, ezen pályázati hirdetménynek, a vármegye hivatalos lapjában történt megjelenésétől számított 15 nap alatt bezárólag anynyival is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételét nem fognak. Aki tanácsosi, pénztárnoki, pénztári ellenőri és levéltárnoki-iktatói állásra pályázik, az az 1886. évi XXII. t.-cz. 73. §-a rendelkezéséhez képest igazolni tartozik azt, hogy nagykorú, községi választó és a 75 §-ban elősorolt kivételek alá nem esik. Közszolgálatban álló egyének pályázati folyamodványaikat felettes hatóságuk útján kötelesek beadni.

Dés, 1906. évi október hó 30-án

Bándy,
alispán.

Sz. 5866 - 1906. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A dési ktr. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a dési Hitelbank végrehajthatónak özv. Szilasi Gáborné, sz. Orosz Anna dési lakos végrehajtást szenvedő elleni 400 K s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést végrehajtást szenvedő ellen elrendelte.

Minek folytán a kir. törvényszék kerületében fekvő s a végrehajtást szenvedő Szilasy Gáborné, sz. Orosz Anna nevével időközben B. 9. alatt Szilasi Gáborra átírt dési 1521. sz. tjkvben foglalt 884 hrsz. alatti házhely ingatlanból 1/2 rész tulajdonjára 1200 K megállapított kikiáltási árban az 1906. évi december hó 10-ik napján, d. e. 10 órakor a kir. törvényszék árverési helyiségében dr. br. Horváth Emil ügyvéd, vagy helyettese közbejövetele mellett megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fóg eladás alá kerülni, u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött ingatlan a kikiáltási árnál alul is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók, végrehajtó kivételével, tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, — a má-

sodikat, harmadikat. — ugyanazon naptól számított 20. illetőleg 20 nap alatt; minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 50% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérés mellett az 1881. évi december hó 6-án 39425. sz. szabályrendeletben előírt módon a dési kir. adó, mint letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék telekkönyvi irodájában és Dés város tanácsánál tekinthetők meg.

A dési kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Désen, 1906. évi október hó 23-án.

Herszényi,
kir. törvsz. bíró

Eladó tölgyfa.

A dési vasúti állomáson
600 drb 10—10 méter
hosszú tölgyfa eladó.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni

Hollóska Imre

— mérnök urnál Désen. —

1—3

Egy utcza, egy udvari, egy emeleti

butorozott szoba

esetleg teljes ellátással is

— December 1-től —

o K I A D Ó. o

Értekezhetni Rév-utca 6. sz.

Csak 13—20

Répati ásványvizet

igyunk, mely a legjelesebb égvén yes

gyógy- és borviz.

Elsőrendű gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomorbelibajokban, gyuladással hólyag és köszvényes bántalmak ellen stb. — Kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött szénas tartalma és kellemes íze folytán ritkítja páráját a kontinensen. — Mint a belső szervek betegségei ellen legkellemebb és leghatásosabb, s egyszersmind legolcsóbb gyógyítószert, úgy is, mint páratlan élvezeti italt, a „Répati ásványvizet“ minden céltudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánljuk.

Friss töltésben minden fűszer- és ásványvízkereskedésben, és vendéglőkben is kapható.

Főraktár Désen:

Brugovitz József cégnél.

Hirdetmény.

Alólírott kir. telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kis-Doboka község telekkönyvei tagosítás általi szabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. I. M. szabályrendelet értelmében átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29. t.-cz. 1889. évi 38. t.-cz. és 1891. évi 16. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-czben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak. E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás Kis-Doboka községben 1906. évi november hó 26-án délelőtt 8 órakor veszi kezdetét és következő napjain folytattni fog. Ennélfogva felhívatnak:

1-ször. Az összes érdekeltek hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazottjaikkal által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen metaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2-or Mindazok, a kik tjkvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3-szor. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15. §. értelmében; a B. lap szerkesztésénél az ingatlan tényleges birtokosának tulajdonjoga jegyzendő be: a) ha a tényleges birtokos az ingatlan megszerzését a telekkönyvi tulajdonos által kiállított eredeti okirattal igazolja, a mennyiben ezen okirat alapján a tulajdonjog a telekkönyvi rendelet szerint be nem kebelezhető, a tényleges birtoklást helyhatósági bizonyítvánnyal, vagy az eljáró bizottságnál alkalmazott bizalmi férfiak szóbeli nyilatkozatával tanusítja, vagy: b) ha írásbeli okirat hiányában a jogügylet létrejött, az átruházó telekkönyvi tulajdonosnak a bizottság előtt szóval nyilvánított beismerésével igazoltatik.

Ugyanezen módon jegyzendő be a tényleges birtokos tulajdonjoga akkor is, ha az ingatlanok megszerzése a tkvi tulajdonosnak jogerőre emelkedett bírósági átadási okirattal vagy ítélettel igazolt örökös, vagy hagyományosa által kiállított, de bekebelezésre nem alkalmas okirattal, vagy fenntebbiek szerint igazolt jogutódnak a bizottság előtt szóval nyilvánított beismerésével igazoltatik.

Az 1886. évi 29. t.-cz. 15. §-a aképpen egészítették ki, hogy a tényleges birtokos tulajdonjoga akkor is bejegyzendő, ha a tényleges birtokos a telekkönyvi tulajdonos, vagy ennek igazolt örökös, vagy hagyománya ellen hozott jogerőre emelkedett, olyan ítélet mutat fel, a melyet az illető ingatlan tulajdonjoga a tényleges birtokosnak megítéltetett, vagy a tkvi tulajdonos, illetve ennek jogutóda a tulajdonjog elism. részére, vagy a tulajdonjog tkvi bejegyzésének türesére köteleztetett, valamint akkor is, ha a tényleges birtokos az ingatlanok átszállását hagyatéki bírósági jogerős végzésével igazolja.

Ugyanezen szabályok megfelelően alkalmazandók az 1886. évi 29. t.-cz. 17. §-ának eseteiben is, ha máskülönbén az ezen szakaszban előirt követelmények felforognak.

Az 1886. évi 29. t.-cz. 15. 17. és 18. §-nak eseteiben a tkvi tulajdonos igazolt örökösének tekintendők a legalább 3 év előtt elhalt telekkönyvi tulajdonosnak törvényes örökösödésre hivatolt leszármazói, ha az illető hitfelekezet lelkésze és a helyhatóság bizonyítja, hogy a tkvi tulajdonos után más származó nem maradt s a helyhatóság pedig azt is bizonyítja, hogy tudomása szerint a telekkönyvi tulajdonos végrendeletet nem hagyott hátra.

Ugyanezen szabály áll akkor is, ha az idézett törvény 17. és 18. §-ának eseteiben nem a telekkönyvi tulajdonosnak, hanem valamely más birtokelődnek törvényes örökösödésre hivatolt leszármazói ruházzák át az ingatlant.

Az 1886. évi 29. t.-cz. 16. § értelmében: A tényleges birtokos jegyzendő be akkor is, ha az ingatlan 3 évi békés birtoklását a helyhatósági és bizalmi férfiak által igazolja és a telekkönyvi tulajdonos a hitelesítő bizottságnak szabályszerű idézése daczára a tényleges birtokos tulajdonjoga bejegyzésének eszközöléséig ellent nem mond. — A tkvi tulajdonos által előterjesztett ellentmondás hatályából az 53. 61. 63. és 64. §-ok rendelkeznek.

Az 1886. évi 29. t.-cz. 17. §. értelmében: A tényleges birtokos tulajdonjoga jegyzendő be, továbbá, ha az ingatlan nyilvánkönyvön kívül több átruházásnak képezte tárgyát és ezen átruházások mindenike szabályszerű okirattal, vagy a 15. §. értelmében leendő beismeréssel nem igazoltatik ugyan, de az, hogy a kérdéses ingatlan a tkvi tulajdonos, vagy igazolt örökös, vagy hagyományosa által átruházott, legalább is tkvi előjegyzésre alkalmas okirattal vagy a 15. §. értelmében az átruházó szóbeli nyilatkozatával igazoltatik, a további átruházásról hiányzó okiratok pedig a helyhatóságnak avval a nyilatkozatával pótolhat-

nak, hogy az illető átruházásról tudomással bírnak s ezen felül a helyhatóság és a bizalmi férfiak bizonyítják, hogy az igénylő az illető ingatlan tényleges birtokában van.

Az 1886. évi 29. t.-cz. 18. §. értelmében: A tényleges birtokos tulajdonjoga jegyzendő be, vegre ha a tkvi tulajdonos legalább 3 év előtt elhalt, vagy holléte legalább 3 év óta nem tudatik és a helyhatóság igazolja, hogy tudomással bír azon egy, vagy több átruházásról, a melyek által a tényleges birtokos a kérdéses ingatlant megszereszte s egyszersmind a helyhatóság és bizalmi férfiak által az is igazoltatik, hogy a tényleges birtokos maga vagy ő és elődje legalább 10 év óta az ingatlanok békés birtokában vannak.

Ha a telekkönyvi tulajdonos holléte nem tudatik, a tényleges birtokos tulajdonjoga csak akkor jegyezhető be, ha a helyszíni működés befejezéseig a tkvi tulajdonos a bejegyzésnek ellent nem mond. A telekkönyvi tulajdonos által a telekkönyvi bejegyzés után, valamint a tkvi tulajdonos jogutóda által előterjesztett ellentmondás hatályáról az 53. 61. 63. és 64. §. intézkednek.

Az 1886. évi 29. t.-cz. 17. és 18. §-ai aképpen egészítették ki, ha máskülönbén az ezen szakaszokban előirt következmények felforognak akkor is bejegyzendő, ha legalább a 3 év előtt elhalt közvetlen birtokelődnek törvényes örökösödésre hivatolt leszármazói vannak tényleges birtokban és az illető hitfelekezet lelkésze, valamint a helyhatóság bizonyítja, hogy a telekkönyvi tulajdonos, illetőleg a birtokelőd után más leszármazó nem maradt s hogy tudomás szerint a tkvi tulajdonos, vagy birtokelőd végrendeletet nem hagyott hátra.

Az 1889. évi 38. t.-cz. 7. §-a értelmében: A tényleges birtokos tulajdonjoga bejegyzésének tkvi kiigazítás czimén is helye van a hitelesítő bizottság előtt előterjesztett kérelem alapján, ha a telekkönyvi tulajdonos, vagy annak igazolt örökös, vagy hagyományosa (1886. évi 29. t.-cz. 15. §. és jelen törvény 5 §-a:) kiigazításba beleegyeznek és a tényleges birtoklást szabályszerű igazolás felül az előterjesztett adatok kapcsán a hitelesítő bizottság által eszközölt hivatalos nyomozat útján az is valószínűvé tétetik, hogy a helyszínelésnél hiba követtetett el.

Az 1891. évi 16. t.-cz. 15. §-a a. b. c. d. pontok értelmében:

Az 1886. évi 29. t.-cz. 15—18. és 42—45. valamint az 1889. évi 38. t.-cz. 5—9 11—13. §§-nak a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzésére vonatkozó rendeletek végzéseit következőleg egészítették ki:

a) Az 1889. évi 38. t.-cz. 6 §-nak rendelkezései akkor is alkalmazandók, ha a törvényes örökösödésre hivatolt leszármazók, vagy azok egy része kiskoru, vagy gondnokság alatt áll.

Az örökösök tényleges birtokában levő ingatlan az idézett 6. § értelmében az örökösödési hányadokban az örökösök osztatlan tulajdonául jegyzendő be, kivéve ha az összes önjogu örökösök hozzájárulásával tényleges osztály jött létre, vagy a mennyiben kiskoru, vagy gondnokság alatt álló egyén is van az örökösök között, oly osztályos egyezés mutatlatik be, mely az illetékes gyámhatóság jóváhagyásával van ellátva. Az örökösök özevgye az 1889. évi 38. t.-cz. 6. §. értelmében követelheti, hogy az örökösök tulajdonjogának bejegyzésével egyidejűleg az őt özevgyei jogon megillető haszonélvezeti jog is bejegyeztessék.

Az 1889. évi 38. t.-cz. 7. §. alapján az ott megállapított törvényes feltételek fenforgása eseteiben a tényleges birtokos tulajdonjoga kiigazítás czimén bejegyzendő akkor is, ha valamely ingatlan a tjkvbeli tulajdonosnak vagy jogelődének nevére hibásan jegyeztetett be:

c) Az 1886. évi 29. t.-cz. 15. 17. és 18. ik §§-nak, továbbá az 1889. évi 38. t.-cz. 6 és 7-ik §-nak, valamint a b) pontnak eseteiben a házastársak között történt átruházás, vagy az ily átruházásnak avagy annak elismerése, hogy az ingatlan a helyszíneléskor a másik házastárs nevére lett volna felveendő, csak akkor jöhet figyelembe, ha az átruházási jogügylet, vagy elismerés közjegyzői okirattal foglaltatott.

Az 1886. évi 29. t.-cz. 16. §. alapján az egyik házastárs tulajdonául bejegyzett ingatlan a másik házastársnak, mint tényleges birtokosnak tulajdonául egyáltalán nem jegyezhető be.

A tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését kérhetik: maga a tényleges birtokos és annak távollétében, vagy akadályoztatása esetén házastársa vagy felmenő vagy lemenő ágheli nagykoru rokona, de ez utóbbi csak a mennyiben a tényleges birtokos a bizottság előtt az ingatlanok nevére bejegyzését nem ellenzi. (1886. évi 29. ik t.-cz. 22. §.)

A telekkönyvi tulajdonos, továbbá a tényleges birtokos, ha ez utóbbinak tulajdona a jelen törvény alapján (15—18 §) a tjkv. B. lapjára leendő bejegyzés czéjából a hitelesítésre kirendelt bizottság által igazoltan elfogadtatott, ugyszintén az, a kiknek javára valamely nyilvánkönyvi jog bejegyezve van, jegyösítva vannak a tjkv. szerint még fenálló, de tényleg már megszűnt jogra vonatkozó bejegyzések törlését, a törlésre alkalmas okirat alapján, vagy a jogosítottnak a bizottság előtt szóval kijelentett

elismerése alapján vagy a jogosítottnak a bizottság előtt szóval kijelentett elismerése alapján az eljáró bizottság előtt kérni.

Érdekeltek felhívatnak, hogy a fennebb említett törvények értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezuton nem érvényesíthetik és a helyeg- és illetékelengedési kedvezménytől elesnek és végül:

4. Mindazok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellensébetben a helyegmentesség kedvezménytől elesnek.

A nagyilodai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagyiloda. 1906. évi október hó 21-én.

Dr. Horváth József,
kir. ajrásbíró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sz. 1651—1906

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a besztezei kir. járásbíró, 1906. évi Sp. I. 617/5 számú végzése következtében Dr. Vajda Lipót dési ügyvéd által képviselt özv. Hollmann Ottilia besztezei lakos javára Goldstein Ármin és neje ellen 72 kor. 80 fill. s jár. erejéig 1906. évi október hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 104 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m.: kávéházi butorok és berendezések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dési kir. járásbíró, 1906. évi V. 1313/2. számú végzése folytán 72 korona 80 fillér tőkekövetelés és eddig összesen 63 korona 86 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig. Désen a helyszínen közjegyzővel leendő megtartására 1906. évi november 15-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Désen. 1906. évi október hó 18-ik napján.

Szenpátery,
kir. bir. végrehajtó.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sz. 242—1906. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. törvényszék 1905. évi 3050—905. p. számú végzése következtében Dr. Biss Kornél besztezei ügyvéd által képviselt Hanek és Schreiber lekencei czég javára, Fluérás György magyarborzasi lakos ellen 273 K 10 f s jár. erejéig 1906. évi május hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt, 630 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és gazdasági felszerelés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kékes kir. járásbíró, 1906. évi V. 83/1. számú végzése folytán 273 K 10 f tőkekövetelés, ennek 1904. évi szeptember hó 15. ik napjától járó 6%, kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 107 korona 29 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig is adós lakásán, Magyarborzás községben leendő megtartására 1906. évi november hó 19-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kékes, 1906. évi október hó 26-ik napján.

Gyelán Olivér,
kir. bir. végrehajtó.